

ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครู ในสหวิทยาเขตปทุมมิตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี

วิชญ์ วิชญปัญญากุล¹

วันที่รับบทความ: 16 ตุลาคม 2566

วันแก้ไขบทความ: 24 พฤศจิกายน 2566

วันที่ตอบรับบทความ: 28 พฤศจิกายน 2566

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครูในสหวิทยาเขตปทุมมิตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี และเปรียบเทียบระดับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครูในสหวิทยาเขตปทุมมิตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี จำแนกตามวุฒิการศึกษา ตำแหน่ง และขนาดสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติงานสถานศึกษาในสหวิทยาเขตปทุมมิตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี จำนวน 217 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.80-1.00 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.988 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว และการเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ ผลการวิจัย พบว่า (1) ระดับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครูในสหวิทยาเขตปทุมมิตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก (2) ครูที่มีวุฒิการศึกษา และตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระดับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในสหวิทยาเขตปทุมมิตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน (3) ครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระดับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในสหวิทยาเขตปทุมมิตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา; ศตวรรษที่ 21; สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี

ประเภทบทความ: บทความวิจัย

¹โรงเรียนธัญบุรี

ตำบลประชาธิปไตย อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี 12130, ประเทศไทย

ผู้รับผิดชอบบทความ อีเมล: wit.panyakul@gmail.com

The 21st Century Skills of School Administrators According to the Teachers' Opinions in Piyamit Cluster Under the Secondary Educational Service Area Office Pathum Thani

Wit Witchayapanyakul¹

Received: October 16, 2023

Revised: November 24, 2023

Accepted: November 28, 2023

Abstract

This research article aims to study the levels of the 21st century skills of school administrators according to the teachers' opinions in Piyamit Cluster under the Secondary Educational Service Area Office Pathum Thani and to compare of the levels of the 21st century skills of school administrators according to the teachers' opinions in Piyamit Cluster under the Secondary Educational Service Area Office Pathum Thani, based on education levels, positions and school sizes. The samples used in the research were 217 teachers. The instrument used to collect the data was a 5-point rating scale questionnaire with the discrimination values between 0.80-1.00, and the reliability value of 0.988. The statistics used in the data analysis were frequency distribution, percentage, mean, standard deviation, *t*-test, One-Way ANOVA and Scheffe's comparison test. Findings are as follows: (1) The levels of the 21st century skills of school administrators according to the teachers' opinions in Piyamit Cluster under the Secondary Educational Service Area Office Pathum Thani, in overall and each aspect were at a high level. (2) Teachers with different educational levels and positions had no significant different opinions on the 21st century skills of school administrators in Piyamit Cluster under the Secondary Educational Service Area Office Pathum Thani, both by overall and each aspect. (3) Teachers from different school sizes had different opinions on the 21st century skills of school administrators in Piyamit Cluster under the Secondary Educational Service Area Office Pathum Thani, by overall and each aspect at the statistically significant level of .05.

Keywords: Skills of School Administrators; 21st Century; Secondary Educational Service Area Office Pathum Thani

Type of Article: Research Article

¹Thanyaburi School

Prachathipat, Thanyaburi, Pathum Thani 12130, Thailand

Corresponding Author Email: wit.panyakul@gmail.com

บทนำ

กระแสโลกาภิวัตน์ในศตวรรษที่ 21 ยุคที่สังคมไทยเกิดการเปลี่ยนแปลงในหลาย ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นความก้าวหน้าของเทคโนโลยีและดิจิทัล การพัฒนาและสร้างสรรค์นวัตกรรมที่ล้ำสมัย การสื่อสารและการส่งข้อมูลสารสนเทศ ล้วนแล้วแต่มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม การศึกษา วิทยาศาสตร์ สาธารณสุข และสิ่งแวดล้อม (กณิษฐา ทองสมุทร, 2561, หน้า 18) การที่จะพัฒนาคนให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจะส่งผลให้ประเทศเกิดการพัฒนาด้านชีวิตสูงสุดได้ท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาการศึกษา (นิริศรา บุญสะอาด, 2563, หน้า 2) ภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ที่กำหนดให้รัฐมียุทธศาสตร์ชาติ เป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกัน (สุนันทา พันธวิชัยพงษ์, 2564) ต่อมาได้มีการตราพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พุทธศักราช 2560 ซึ่งกำหนดให้หน่วยงานรัฐทุกหน่วยมีหน้าที่ดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ พุทธศักราช 2561-2580 โดยมีวิสัยทัศน์ คือ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยยุทธศาสตร์ที่ 3 ยุทธศาสตร์การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อพัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัย ให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งเน้นผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ และมีใจใฝ่เรียนรู้ตลอดเวลา มีการออกแบบระบบการเรียนรู้ใหม่ การเปลี่ยนบทบาทครู การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษาและการพัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา, 2564, หน้า 65) สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2560-2579 ในยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัยและการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ มีเป้าหมายให้ผู้เรียนมีทักษะและคุณลักษณะพื้นฐานของพลเมืองไทยทักษะและคุณลักษณะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีระบบการผลิตครูอาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาได้มาตรฐานระดับสากล ตลอดจนได้รับการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานอีกด้วย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562, หน้า 6-7)

ผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ในศตวรรษที่ 21 จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่จะส่งผลให้การบริหารจัดการการศึกษาไปสู่ความสำเร็จ จึงต้องมีความสามารถในการพัฒนาทักษะของตนเองเพื่อให้สอดคล้องกับการบริหารสถานศึกษาในยุคที่ระบบการศึกษาต้องมีการพัฒนาเพื่อให้สอดคล้องกับภาวะความเป็นจริง จัดเป็นความท้าทายด้านการบริการและจัดการการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในการเตรียมผู้เรียนให้พร้อมใช้ชีวิตในศตวรรษที่ 21 ตามกระแสการปรับเปลี่ยนทางสังคมที่เกิดขึ้นในศตวรรษที่ 21 ส่งผลต่อวิถีการดำรงชีพของสังคมอย่างทั่วถึง (สุวัฒน์ กู้เกียรติกาญจน์ และวิจิต แสงสว่าง, 2564) ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีความตื่นตัวและเตรียมพร้อมในการใช้ทักษะของตน เป็นผู้นำในการจัดการเรียนรู้เพื่อเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนมีทักษะสำหรับการออกไปดำรงชีวิตในโลกในศตวรรษที่ 21 ที่เปลี่ยนไป (ไกรสร เจียมทอง, 2561, หน้า 48)

ดังนั้น การบริหารจัดการโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และจุดมุ่งหมายสู่ความสำเร็จนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องมีทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้นำทางวิชาการ อีกทั้งต้องส่งเสริม สนับสนุนให้ครูและบุคลากรทุกคนมีทักษะการปฏิบัติงานที่มุ่งเน้นพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน ซึ่งโรงเรียนในสหวิทยาเขตปทุมมิตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี มีจำนวน 5 โรงเรียน แต่ละโรงเรียนจะมีลักษณะการบริหารจัดการในบริบทที่แตกต่างกันตามขนาดของสถานศึกษา โดยมุ่งตอบสนองต่อพันธกิจของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานีในการเสริมสร้าง และพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มีทักษะในศตวรรษที่ 21 และบริหารจัดการองค์กรสู่ความเป็นเลิศ ตามที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานีใช้เป็นกรอบการดำเนินงานและบริหารจัดการศึกษาในระยะ 3 ปี ในการขับเคลื่อนนโยบายสู่ความสำเร็จไว้ในแผนพัฒนาการศึกษา พ.ศ. 2563-2565

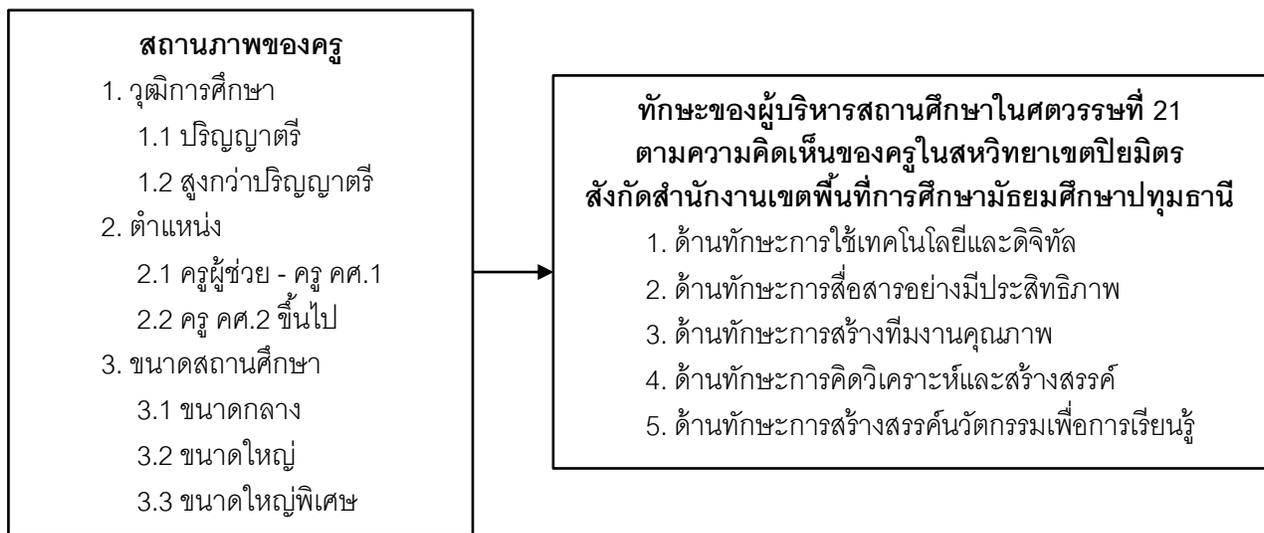
จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา จึงทำให้ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนมีความสนใจและต้องการศึกษาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครูในสหวิทยาเขตปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาให้มีความเหมาะสมกับบริบทสถานศึกษา ชุมชน วงการการศึกษา การพัฒนาประเทศให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น และเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครูในสหวิทยาเขตปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครูในสหวิทยาเขตปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี จำแนกตามวุฒิการศึกษา ตำแหน่ง และขนาดสถานศึกษา

กรอบแนวความคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่องทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครูในสหวิทยาเขตปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ผู้วิจัยได้อาศัยแนวคิดทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 จากการสังเคราะห์แนวคิดและทฤษฎีของผู้ที่ได้ทำการวิจัยไว้แล้ว สรุปได้ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 จำนวน 5 ด้าน ประกอบด้วย (1) ด้านทักษะการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัล (2) ด้านทักษะการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ (3) ด้านทักษะการสร้างทีมงานคุณภาพ (4) ด้านทักษะการคิดวิเคราะห์และสร้างสรรค์ และ (5) ด้านทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้มีสมมุติฐานว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษา ตำแหน่ง และขนาดสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกัน จากการวิจัยของ สุนันทา พันธรักษ์พงษ์ (2564) ที่พบว่า ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และกณิษฐา ทองสมุทร (2561), ประภัสสร สุขสวัสดิ์ (2560), อนิรุทธิ์ อมรแก้ว และสุทธิวรรณ ตันศิริจนาวงศ์ (2562) ที่พบว่า สถานภาพของครูที่ต่างกันมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบว่าไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้จากการสังเคราะห์แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยจึงกำหนดเป็นกรอบแนวความคิดในการวิจัย ดังแสดงในภาพ 1

ภาพ 1 กรอบแนวความคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครูในสหวิทยาเขตปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาดังนี้

1. ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ด้วยการสังเคราะห์จากแนวคิดของผู้ที่ได้ทำการศึกษาค้นคว้าไว้แล้ว แล้วสรุปได้ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครูในสหวิทยาเขตปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี และศึกษาความคิดเห็นจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับสถานการณ์ภาพของครูที่แตกต่างกัน

2. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และตรวจสอบความสอดคล้องเชิงเนื้อหา (IOC) ได้ค่าความสอดคล้องระหว่าง 0.80-1.00 และได้นำไปทดลองใช้ พบว่า มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.988

3. เก็บรวบรวมข้อมูลจากครูในสหวิทยาเขตปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานีซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ได้มาจากการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากการเปิดตารางของ Cohen, Manion and Morrison, (2018) จำนวน 217 คน เมื่อได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างแล้วนำมาหากกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (stratified random sampling) (อิทธิพัทธ์ สุวทันพรกุล, 2561, หน้า 156) โดยใช้โรงเรียนเป็นชั้นภูมิ

4. วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปตามลักษณะของข้อมูล ดังนี้

4.1 ข้อมูลสถานการณ์ภาพของครู มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage)

4.2 ข้อมูลระดับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation--SD) เป็นแบบจำแนกความหมาย 5 ระดับ (semantic differential) เป็นรายชื่อและรายด้าน โดยใช้เกณฑ์ของ บุญชม ศรีสะอาด (2560)

4.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครู ในสหวิทยาเขตปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี จำแนกตามวุฒิการศึกษา และตำแหน่ง โดยการทดสอบค่าที (t -test) แบบ Independent

4.4 วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครูในสหวิทยาเขตปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยการทดสอบ F -test โดยใช้สถิติการวิเคราะห์การแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) และเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ตามวิธีของเชฟเฟ (Scheffe' s Post hoc comparisons method)

สถิติที่ใช้นำการวิจัย สถิติพื้นฐาน ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation--SD) และสถิติที่ใช้ในการทดสอบเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างโดยการทดสอบค่าที (t -test) แบบ Independent และโดยการทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างจะเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe' s Post hoc comparisons method)

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครูในสหวิทยาเขตปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ได้ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ระดับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครูในสหวิทยาเขตปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมาก

ไปหาน้อย ดังนี้ ด้านทักษะการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัล ด้านทักษะการสร้างสรรคนวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้ ด้านทักษะการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ ด้านทักษะการคิดวิเคราะห์และสร้างสรรค์ และด้านทักษะการสร้างทีมงานคุณภาพ

2. เปรียบเทียบระดับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครูในสหวิทยาเขตปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี จำแนกตามวุฒิการศึกษา ตำแหน่ง และขนาดสถานศึกษา พบว่า

2.1 ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระดับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในสหวิทยาเขตปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

2.2 ครูที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระดับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในสหวิทยาเขตปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

2.3 ครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระดับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในสหวิทยาเขตปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การอภิปรายผล

การวิจัยเรื่องทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครูในสหวิทยาเขตปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ ดังนี้

1. ระดับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในสหวิทยาเขตปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี สามารถพัฒนาทักษะของตนเองเพื่อให้สอดคล้องกับการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สามารถบริหารและจัดการการศึกษาเพื่อเตรียมผู้เรียนให้พร้อมสำหรับชีวิตในศตวรรษที่ 21 ตามกระแสการปรับเปลี่ยนทางสังคมที่เกิดขึ้นทั้งยังตื่นตัวและเตรียมพร้อมในการใช้ทักษะของตน เป็นผู้ดำเนินการจัดการเรียนรู้เพื่อเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนมีทักษะสำหรับการออกไปดำรงชีวิตในโลกในศตวรรษที่ 21 ที่เปลี่ยนแปลงไป นอกจากนี้ ยังสามารถพัฒนาองค์ความรู้ให้เข้าใจถึงวิธีการและแนวทางในการพัฒนาการสอนงานให้ครูผู้สอนได้อย่างถูกต้องตรงตามลักษณะงาน มีการวางแผนและมาตรการรองรับในการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน สอดคล้องกับ สุรนันทา พันธรักษ์พงษ์ (2564) ที่พบว่า ระดับทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ ไกรศร เจียมทอง (2561) ที่พบว่า ระดับความคิดเห็นของประธานคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และครูที่เป็นคณะกรรมการสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก อีกทั้งยังสอดคล้องกับ กณิษฐา ทองสมุทร (2561) ที่พบว่า ทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับ ปัทมพร พงษ์เพชร (2561) ที่พบว่า ระดับทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ทักษะการทำงานเป็นทีม รองลงมา คือ ทักษะความเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ ส่วนทักษะที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ทักษะด้านนวัตกรรม เทคโนโลยีและดิจิทัล และสอดคล้องกับ ปัทมา ประทุมสุวรรณ (2562) ที่พบว่า ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ทักษะการทำงานเป็นทีม ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการตัดสินใจ ทักษะการใช้เทคโนโลยี ทักษะการสื่อสาร และทักษะการกระตุ้นใจ

2. ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระดับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในสหวิทยาเขตปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษาปทุมธานี มีความเข้าใจในหลักการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหาร สามารถประยุกต์และบริหารงานตามสถานการณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นระบบและเกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับ ประภัสสร สุขสวัสดิ์ (2560) ที่พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อทักษะการบริหารงานสถานศึกษาของผู้บริหารในสถานศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายลุ่มน้ำพอง สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับ สุรศักดิ์ เนื่องภา (2562) ที่พบว่า ผู้บริหารและครูที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีการรับรู้ต่อทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มกรุงเทพมหานคร โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3. ครูที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระดับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในสหวิทยาเขตปิยมิตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตปิยมิตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี มีเทคนิคในการคิดเชิงกลยุทธ์ วางแผนกำหนดนโยบายและทิศทางของสถานศึกษาได้อย่างชัดเจน มีเทคนิคในการตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อมูลสารสนเทศ นอกจากนี้ ยังมีเทคนิคการสั่งการ การมอบหมายงาน การประเมินการสนองงาน รวมทั้งเทคนิควิธีการในการปฏิบัติการจัดกิจกรรมที่หลากหลายน่าสนใจ เทคนิคในการใช้สื่อ อุปกรณ์ เทคโนโลยีได้อย่างคล่องแคล่ว และมีเทคนิคในการระดมความคิดการทำงานแบบร่วมมือ ซึ่งสอดคล้องกับ กณิษฐา ทองสมุทร (2561) ที่พบว่า ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู จำแนกตามตำแหน่งไม่แตกต่างกัน ดังนั้น ผู้มีส่วนรับผิดชอบในการจัดการศึกษาควรสนับสนุนส่งเสริมให้ผู้บริหารและครูผู้สอนพัฒนาตนเอง และมีการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลงานของผู้ได้บังคับบัญชาทุกระดับ และวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็งของผู้ได้บังคับบัญชาเพื่อเป็นการประกันคุณภาพการปฏิบัติงานของผู้ได้บังคับบัญชาให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด และสอดคล้องกับ ไกรสร เจียมทอง (2561) ที่พบว่า ผลการเปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 จำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

4. ครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระดับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในสหวิทยาเขตปิยมิตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจเป็นเพราะว่าครูที่อยู่ในสถานศึกษาขนาดกลางมีทรัพยากรครูและบุคลากรน้อยกว่าสถานศึกษาขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษ แต่มีการบริหารสถานศึกษาทั้ง 4 กลุ่มบริหาร ได้แก่ กลุ่มบริหารวิชาการ กลุ่มบริหารงบประมาณ กลุ่มบริหารงานบุคคล และกลุ่มบริหารทั่วไป เช่นเดียวกัน ซึ่งทั้ง 4 กลุ่มบริหารเป็นภารกิจสำคัญที่มุ่งส่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองภารกิจของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลางมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิด มีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน รวมทั้งกำกับติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษา ดังนั้น ความรู้ ทักษะวิชาชีพ ทักษะการปฏิบัติงาน และทักษะการปฏิบัติตนของผู้บริหารจึงมีการพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา ซึ่งสอดคล้องกับ อนิรุทธิ อมรแก้ว และสุทธิวรรณ ตันตริจนาวงศ์ (2559) ที่พบว่า ผลการเปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาพบว่า ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็กแตกต่างกับขนาดกลางและขนาดใหญ่อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ด้านทักษะการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการเข้าถึงการระบุทางเลือกและตัดสินใจเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ และบริหารจัดการการศึกษาโดยใช้เทคโนโลยีและดิจิทัลให้มากขึ้น

2. ด้านทักษะการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาควรสื่อสารได้ทั้งภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาอาเซียนอื่น ๆ อีกทั้งยังควรสร้างความมั่นคงให้กับองค์กร เป็นศูนย์รวมให้องค์กรนั้น ๆ รวมถึงทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ด้านทักษะการสร้างทีมงานคุณภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างขวัญและกำลังใจให้กับทีมงานหรือผู้ร่วมงาน บริหารจัดการ และเป็นผู้อำนวยการความสะอาด สนับสนุนการทำงานให้ประสบความสำเร็จอยู่เสมอ รวมถึงควรรับฟังความคิดเห็น การแสดงทัศนะ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับทีมงานเสมอ ทั้งนี้ เพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น

4. ด้านทักษะการคิดวิเคราะห์และสร้างสรรค์ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีแนวคิดเชิงวิพากษ์และการแก้ไขปัญหา ใช้เหตุผลอย่างมีประสิทธิภาพทั้งเหตุผลในเชิงนิรนัยและเหตุผลเชิงอุปนัยได้เหมาะสมตามสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น และควรใช้วิธีคิดเชิงระบบที่สามารถคิดวิเคราะห์จากส่วนย่อยไปหาส่วนใหญ่ได้

5. ด้านทักษะการสร้างสรรคณ์วัตกรรมการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรเป็นผู้นำในการสร้างสรรคณ์วัตกรรมเพื่อการเรียนรู้ให้กับครู บุคลากร ผู้เรียน และชุมชน และควรสร้างวิฤติให้เป็นโอกาสส่งผลต่อการเรียนรู้ อีกทั้งควรเข้าใจถึงวิธีการสร้างสรรคณ์นวัตกรรมที่ต้องใช้เวลาและควรนำเอาข้อผิดพลาดมาปรับปรุงแก้ไขและพัฒนางานได้อย่างต่อเนื่อง

เอกสารอ้างอิง

- กณิษฐา ทองสมุทร. (2561). ทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2. การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- ไกรสร เจียมทอง. (2561). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- นริศสรดา บุญสะอาด. (2563). ทักษะในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลกระทบต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 10). สุวีริยาสาส์น.
- ประภัสสร สุขสวัสดิ์. (2560). ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในสถานศึกษาศูนย์เครือข่ายลุ่มน้ำพอง สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น. การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ปัทมพร พงษ์เพชร. (2561). ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- ปัทมา ประทุมสุวรรณ. (2562). ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- สุนันทา พันธรักษ์พงษ์. (2564). สภาพและแนวทางการพัฒนาทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนเอกชนจังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- สุรศักดิ์ เนืองภา. (2562). ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูกลุ่มกรุงเทพมหานคร โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. การศึกษาค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สุวัฒน์ ภูเกียรติกาญจน์ และวิจิต แสงสว่าง. (2564). ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา. วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์, 10(3), 68-80.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). *แนวทางการนิเทศบูรณาการโดยใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษาสู่การนิเทศภายในโรงเรียนโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน*. ผู้แต่ง.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. (2564). *คู่มือการดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ประเมินตำแหน่ง และวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา*. ผู้แต่ง.
- อนิรุทธิ์ อมรแก้ว และสุทธิวรรณ ตันติรจนางศ์. (2562). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการจัดการศึกษาในศตวรรษ ที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะปี. ใน *การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 9* (หน้า 432-444). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- อิทธิพัทธ์ สุวทันพรกุล. (2561). *การวิจัยทางการศึกษาแนวคิดและการประยุกต์ใช้*. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Cohen, L., Manion, L., & Morrison, K. (2018). *Research methods in education* (8th ed.). Routledge.